

УДК 37:002–021.341](082)

P78

Рекомендовано до оприлюднення вченою радою
Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського
(протокол № 9 від 28.09.2023 року)

Рецензенти:

СЛЮСАРЕНКО Анатолій Гнатович, доктор історичних наук, професор, академік Національної академії педагогічних наук України, професор кафедри новітньої історії України історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна

БЛИК Надія Іванівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогічної майстерності та інклюзивної освіти Полтавської академії неперервної освіти ім. М. В. Остроградського, м. Полтава, Україна

Розбудова єдиного відкритого інформаційного простору освіти впродовж життя (Forum-SOIS, 2023): збірник матеріалів (тез доповідей) 4го і 5го Міжнародного науково-практичного WEB-форуму (Київ-Харків, 23-26 травня 2023 р.) / [за заг. ред. М. Л. Ростокі, Т. С. Бондаренко; упоряд. М. Л. Ростокі]; МОН України, УПА, НАПН України, ДНПБ України
Вінниця: ТВОРИ, 2023. Вип.4. 198 с. DOI:
<https://doi.org/10.33407/lib.NAES.736724>

ISBN 978-617-552-466-4

У збірнику зосереджено матеріали та тези доповідей 4го і 5го (Ювілейного) Міжнародного науково-практичного WEB-форуму «Forum-SOIS, 2023» (23.05-26.05.2023), який підготовлено на умовах договору про спільну діяльність між основними організаторами – Українською інженерно-педагогічною академією та Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В. О. Сухомлинського. Вміщено матеріали тез доповідачів заходу з різних куточків світу, у тому числі представників Національної академії педагогічних наук України, Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Інституту професійної освіти НАПН України, дослідників Київського національного університету імені Тараса Шевченка та інших закладів освіти і наукових установ України і зарубіжжя, зокрема учасників із Болгарії, Грузії, Італії, Молдови, Німеччини, Польщі, Португалії, Румунії, Словаччини, США, Узбекистану тощо.

Матеріали форуму призначено для наукових працівників, докторантів, аспірантів, магістрантів, викладачів і студентів закладів вищої освіти, педагогів і керівників закладів системи професійної освіти й навчальних підрозділів підприємств, а також роботодавців, управлінців, законодавців і політиків, всіх тих, хто зацікавлений у поліпшенні якості підготовки підрастаючого покоління в умовах єдиного відкритого інформаційного простору освіти впродовж життя.

Автори цього збірника несуть відповідальність за достовірність, унікальність, ергономічність і релевантність до тематики власне поданої публікації.

Erasmus + проект
«Нові механізми управління на основі партнерства та
стандартизації підготовки викладачів професійної освіти в Україні»
609536-EPP-1-2019-1-DE-EPPKA2-CBHE-SP

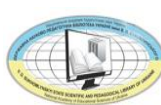
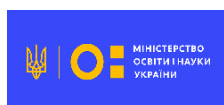
Цей проект фінансується за підтримки Європейської Комісії.
Підтримка з боку Європейської Комісії в підготовці цього повідомлення [публікації] не означає схвалення його змісту, який відображає думку лише його авторів. Комісія не може нести відповідальність за будь-яке використання інформації, що міститься в авторській публікації тез доповіді.

УДК 37:002–021.341](082)

ISBN 978-617-552-466-4

© ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, 2023
© УПА, 2023
© ТВОРИ, 2023
© Автори публікацій, 2023

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
UKRAINIAN ENGINEERING AND PEDAGOGICAL ACADEMY
NATIONAL ACADEMY OF EDUCATIONAL SCIENCES OF UKRAINE
V. SUKHOMLYNSKY STATE SCIENTIFIC AND
EDUCATIONAL LIBRARY OF UKRAINE
ERASMUS + PAGOSTE

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

THE DEVELOPMENT OF THE UNIFIED OPEN INFORMATION SPACE IN LIFELONG EDUCATION

FORUM SOIS, 2023

COLLECTION OF MATERIALS
THE 4th AND 5th INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL
WEB-FORUM

May 23-26th, 2023

(Kyiv-Kharkiv)

Issue 4

Vinnytsia
«TVORY»
2023

UDC 37:002–021.341](082)

R78

*Recommended for Publication by the Academic Council of the
V. Sukhomlynsky State Scientific and Educational Library of Ukraine
(Protocol No. 9 dated Sept. 28, 2023)*

Reviewers:

SLIUSARENKO Anatoly, *DrSci Habil. (in History), Professor, Academician of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Professor of the Department of Contemporary History of Ukraine, Faculty of History at Taras Shevchenko National University of Kyiv.*

BILYK Nadiia, *DrSci (in Pedagogy), Associate Professor, M. V. Ostrohradskyi Poltava Academy of Continuous Education.*

R78 The Development of the Unified Open Information Space in Lifelong Education «Forum-SOIS, 2023»: collection of materials (abstracts) of the 4th and 5th Inter. Sci. and Pract. WEB-Forum (Kyiv-Kharkiv, May 23-26th, 2023) / [in general ed. M. L. Rostoka, T. S. Bondarenko; focus-comp. M. L. Rostoka]; Ministry of Education and Science of Ukraine, Ukrainian Engineering Pedagogics Academy, National Academy of Educational Sciences of Ukraine, V. Sukhomlynsky State Scientific and Educational Library of Ukraine. 2023. Issue 4. 198 p. DOI: <https://doi.org/10.33407/lib.NAES.736724>

ISBN 978-617-552-466-4

The collection contains materials and abstracts of reports of the 4th and 5th International Scientific and Practical WEB Forum «Forum-SOIS, 2023» (23.05-26.05.2023), which was prepared under the terms of the agreement on joint activities between the main the organizers are the Ukrainian Engineering and Pedagogical Academy and the V. Sukhomlynskyi. State Scientific and Educational Library of Ukraine. Materials of these of speakers of the event from different parts of the world are included, including representatives of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, the Ivan Zhyzgun Institute of Pedagogical Education and Adult Education of the NAES of Ukraine, the Institute of Professional Education of the NAES of Ukraine, Taras Shevchenko National University of Kyiv and other educational institutions and scientific institutions of Ukraine and abroad, including representatives of Bulgaria, Georgia, Moldova, Germany, Romania, Poland, Portugal, Slovakia, USA, Uzbekistan, etc.

The materials of the forum are intended for researchers, doctoral students, post-graduate students, masters, teachers and students of higher education institutions, teachers and managers of institutions of the professional education system and educational units of enterprises, as well as employers, managers, legislators and politicians, all those who are interested in improving the quality training of the younger generation in the conditions of a single open information space of lifelong education.

The authors of this collection are responsible for the authenticity, uniqueness, ergonomics and relevance to the topic of the publication itself.

Erasmus + проект
«Нові механізми управління на основі партнерства та
стандартизації підготовки викладачів професійної освіти в Україні»
609536-EPP-1-2019-1-DE-EPPKA2-CBHE-SP

This project has been funded with support from the European Commission.
The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

UDC 37:002–021.341](082)

ISBN 978-617-552-466-4

© V. Sukhomlynsky SSEL, 2023

© UEPA, 2023

© TVORY, 2023

© Authors of theses of reports, publications, 2023

ЗМІСТ

Програма Forum SOIS, 2023.....	11
ТРАНСДИСЦИПЛІНАРНА ПАРАДИГМА ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА: УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ ТА ЯКІСТЮ НАУКОВОГО ТА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСІВ	16
<i>Березівська Лариса. Роль Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського в інформаційному освітньо-науковому просторі в умовах воєнного стану.....</i>	16
<i>Адамович Ірина. Актуальність та можливості наративів: сервіси створення...</i>	19
<i>Бачієва Лариса. До питання реалізації дослідницької парадигми у педагогічній освіті.....</i>	22
<i>Беляєва Олена. Вплив цифрової трансформації на організацію освітнього процесу.....</i>	25
<i>Вараксіна Наталія. Використання інноваційних технологій у модернізації системи освіти України.....</i>	27
<i>Годецька Тетяна. Суть цифрової компетентності: елементи інформаційного аналізу наукового доробку українських учених.....</i>	30
<i>Елькін Олександр, Рассказова Ольга, Гринько Вікторія. Цифрова платформа «ПОВІР» – можливості для українського учнівства щодо подолання освітніх втрат і розривів.....</i>	33
<i>Жук Михайло. Українська освіта 4.0+: адаптивна відповідь на реальні виклики та можлива платформа «План Маршалла для України».....</i>	38
<i>Журавель Яна. Вплив процесу цифровізації на розвиток суспільства.....</i>	41
<i>Кашаба Ольга, Щербина Ірина. Виклики системи освіти в умовах російсько-української війни.....</i>	43
<i>Кірієнко Уляна. Цифрова трансформація освітнього простору: актуальні вектори досліджень.....</i>	46
<i>Литвин Світлана. Сторітелінг як метод популяризації знань у сучасному освітньому просторі.....</i>	50
<i>Оліфір Світлана. Педагогічне управління в цифровому освітньому середовищі.....</i>	52
<i>Пітух Лілія. Підготовка конкурентоздатного випускника закладу професійної (професійно-технічної освіти) в умовах розбудови інформаційно-освітнього простору.....</i>	56
<i>Ростока Марина. Віртуальний читальний зал як трансдисциплінарна складова цифрового інформаційно-аналітичного середовища науково-педагогічної бібліотеки (англ.).....</i>	59
<i>Тінькова Дар'я. Реалізація STEM-освіти у закладах професійної (професійно-технічної) освіти Черкащини.....</i>	62

ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ РОЗБУДОВИ ЄДИНОГО ВІДКРИТОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ ОСВІТИ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ	65

<i>Галаган Василь, Раєвська Яна. Теоретичні підходи до вивчення психічного здоров'я працівників в організації.....</i>	65
<i>Дворник Олена. Аспекти діяльності педагогічних працівників зі здобувачами освіти, які опинились у складних життєвих обставинах.....</i>	68
<i>Калюжна Євгенія. Тілесність як психологічний феномен та чинник становлення жінки</i>	73
<i>Кузнецова Мілена, Кузнецова Ірина. Вплив постійного психоемоційного напруження, спричиненого війною в Україні, на якість освітнього процесу.....</i>	75
<i>Кульмінська Анастасія. Вплив керівника на корпоративні відносини у закладі професійної (професійно-технічної) освіти.....</i>	78
<i>Тарасова Світлана. Екологія контакту в освітній сфері (англ.)</i>	81

СТРАТЕГІЇ ЦИФРОВОЇ ОСВІТИ: ЗАСОБИ, МЕТОДИКИ, ТЕХНОЛОГІЇ, СИСТЕМИ	83

<i>Акмен Вікторія, Сорокіна Світлана, Сорокіна Валентина. Роль цифрових технологій у трансформуванні процесу навчання.....</i>	83
<i>Божко Віктор. Віртуальний викладач як елемент гейміфікованого освітнього середовища в умовах онлайн-навчання.....</i>	87
<i>Бондаренко Тетяна, Князева Вікторія. Особливості створення цифрового контенту в закладах вищої освіти.....</i>	90
<i>Борисенко Денис. Штучний інтелект у професійній освіті: скринька пандори чи нові можливості.....</i>	93
<i>Гуменний Олександр. Особливості створення віртуального освітнього середовища навчального закладу.....</i>	96
<i>Гуралюк Андрій. Модель системи наукової підтримки відкритого освітнього середовища (англ.).....</i>	100
<i>Заболотенко Денис. Підвищення кваліфікації публічних службовців через онлайн-навчання в асинхронному режимі: переваги та недоліки.....</i>	102
<i>Ільїна Тетяна. Цифрові технології як дієвий механізм різнобічного розвитку закладів освіти.....</i>	107
<i>Калюжна Олена. Нейромережі. Використання інноваційних програм, що генерують різноманітний контент за допомогою штучного інтелекту на уроках зарубіжної літератури.....</i>	112
<i>Коберляйн Керлер Юрген. Освіта впродовж життя та дистанційне навчання в контексті штучного інтелекту (ШІ) (англ.).....</i>	115
<i>Литвин Ольга. Педагогічний дизайн та його роль у створенні електронних освітніх ресурсів.....</i>	119
<i>Нечитайло Лариса, Полянничко Тетяна. Використання інтернет-сервісів у вивченні природничих дисциплін.....</i>	122
<i>Парій Світлана. Особливості підготовки бакалаврів з туризму до діяльності в інформаційному просторі.....</i>	125
<i>Пономаренко Лариса. Проєкт «Українська мова онлайн» в інформаційно-ресурсному забезпеченні сфери освіти.....</i>	128

Калюжна Євгенія²³

Київський університет імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

ORCID: [0000-0003-0735-2247](https://orcid.org/0000-0003-0735-2247)

E-mail: y.kaliuzhna@kubg.edu.ua

ТІЛЕСНІСТЬ ЯК ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН ТА ЧИННИК СТАНОВЛЕННЯ ЖІНКИ

Автор порушує проблему тілесності як психологічного феномену та чинника становлення жінки.

Ключові слова: тілесність, психологічний феномен, становлення жінки.

Corporeality as a Psychological Phenomenon and a Factor in the Formation of a Woman. The authors raised the problem of physicality as a psychological phenomenon and a factor in the formation of a woman.

Keywords: Physicality, Psychological Phenomenon, Becoming a Woman.

Вступ. У сучасному світі розвиток рекламних технологій, які використовують дедалі більше й більше агресивних методів впливу на людину, призводить до того, що вона потрапляє в різні «ринкові еталони», які відвертають її увагу від себе та спрямовують її на пошук «ідеального образу», що обіцяє здійснення багатьох завдань і бажань. Особливо чутливі до цієї тенденції жінки. Так, під соусом сексуальності й жіночності експлуатується бажання жінки «бути у відносинах», таким чином прив'язуючи ці феномени до зовнішнього образу – «бути як», а не «відчувати себе». Орієнтація в прийнятті рішень лише на зовнішні чинники завжди тягне за собою шлейф тривожності, тому що впливати на зовнішні орієнтири досить складно, і це завжди мінлива тенденція. Інша справа, коли життєве буття вибудовується з урахуванням тілесних станів, можливостей та внутрішніх відчуттів. Саме урівноваженість зовнішнього й внутрішнього є гарантом психічної стабільності, особливо для жінки, тому що вона обумовлена біологічним годинником та здатністю народжувати. Самоусвідомлення жінкою своїх психічних станів є запорукою її адаптації у соціумі та в особистих відносинах.

Основні результати. Сучасні віяння активної жінки, образ якої нав'язується і течіями фемінізму, і сучасними тенденціями західноєвропейського характеру, змушують жінку активно розвертати увагу від внутрішніх станів на досягнення цілей для задоволення соціальних стандартів визнання. Дедалі більша інтелектуалізація жінок виводить внутрішні конструкти психічного від чуттєво-емоційного на інтелектуально-абстрактний рівень, де розсіюється сама сутність жіночності. Цей процес потребує

²³©Калюжна Євгенія (Kaliuzhna Yevheniia)

відмовитись від усіх досягнень та слухати серцем, вдивлятися у відчуття малечі, використовуючи власний досвід чуттєвості, щоб без слів на рівні інтуїції та відчуття зрозуміти, що відбувається в певну мить з дитиною. Для цього вкрай необхідно і в повсякденному житті мати власний саморефлексивний досвід, і тільки на базі цього можна говорити про співналаштування з іншим.

Психоаналітичні розвідки транслюють, що таке явище, як аутизм, досить часто пов'язують з нездатністю матері співналаштуватися на свою дитину на чуттєвому рівні, що змушує юного суб'єкта зробити вибір – не входити в людський світ через відмову від комунікації з іншим через внутрішню нездатність або складність прийняти мову іншого, його позицію та почуття. Це свідчить про відсутність інтегрованого досвіду в психіці ще з раннього дитинства. Такий досвід можна передати тільки від первинного об'єкта, і переважно це жінка – жінка, яка на той момент з різних причин не вписалася в материнську позицію. Однією зі складностей може бути нерозвинена або частково розвинена тілесність.

Що стосується наукового теоретичного підґрунтя проблеми тілесності, то в літературі досить абстрактно описаний цей феномен, і дуже часто його синонімізують з категорією «образ тіла». Але така плутанина збиває фокус від суті до форми. І замість того, щоб задаватись сенсами буття через проживання себе в певних психічних станах, робиться ставка на співвідношення між Я та ідеальним Я, а це, по суті, залишає суб'єкта бути зацикленним на собі в своїй уяві. Проте тілесність пов'язана з внутрішньою реакцією на іншого, на обставини і, саме спираючись на неї, можна сконструювати свій внутрішній вибір та позицію у житті, яка глибинно задовольнятиме суб'єкта та якісно покращувати проживання себе у своєму житті з відчуттям наповненості. Особливо це є важливим для жінки. Тож дуже важливим є створення програми з формування жіночої тілесності.

Можемо резюмувати, що тілесність – це психологічний феномен, який базується на психічних уявленнях, на тому, як вони пов'язані з тілом. Цей зв'язок виникає в дитинстві в процесі відносин дитина – батьки. Досить вагомим для формування тілесності є наявність чуттєвого зв'язку з первинним материнським об'єктом. Саме здатність до співналаштування з дитиною є запорукою формування тілесності жінки, де кожне слово прошито істинним відгуком тілесного почуття. Ця здатність базується на здатності до саморефлексії, а механізм саморефлексії пов'язаний зі здатністю відчувати внутрішні тілесні відгуки та диференціювати їх.

Висновок. Отже, на основі аналізу феноменології тілесності можна дійти висновку, що фізичне тіло (організм) є зв'язком між суб'єктом і об'єктом, де тілесність являє собою суб'єктивне інформаційне сприйняття психікою

власного тіла. Жіноча позиція – це здатність відмовитись від власного нарцисизму спочатку перед чоловіком, а потім перед дитиною. Проте не кожен суб'єкт може мати справу зі своєю біологічною статтю, тому слід зазначити, що навіть методично ідеальна програма з формування тілесності у жінок матиме свої певні обмеження.

Список використаних джерел

1. Kaliuzhna Y. M., Savchenko N. V., Zinchenko I. A., Kaizerova A. V., Martyniuk I. S. *Psychological Features of the Formation of Corporeality in Young Women* (Психологічні особливості формування тілесності у молодих жінок). *Iranian Journal of War and Public Health*. Vol. 14, Issue 1 (2022). Janbazan Medical and Engineering Research Center, 2022. P. 9–17. URL: <https://ijwph.ir/article-1-1109-en.html> (дата звернення: 30.07.2023).
 2. Kaliuzhna Y. M., Beheza L. E. *Corporealitative Experience as a Dispositional Component of the Self-Concept of Personality* (Тілесний досвід як диспозиційна складова Я концепції особистості). *Věda a perspektivy : мультидисциплінарний міжнародний журнал (Чехія)*. 1(8) 2022. С. 207–216. DOI : [https://doi.org/10.52058/2695-1584-2022-1\(8\)-207-216](https://doi.org/10.52058/2695-1584-2022-1(8)-207-216).
-

Кузнецова Мілена²⁴

ORCID: [0000-0002-3170-1649](https://orcid.org/0000-0002-3170-1649)

E-mail: mkusya1605@gmail.com

Кузнецова Ірина²⁵.

ORCID: [0000-0002-7782-8848](https://orcid.org/0000-0002-7782-8848)

E-mail: kusya388@gmail.com

Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна

ВПЛИВ ПОСТІЙНОГО ПСИХОЕМОЦІЙНОГО НАПРУЖЕННЯ, СПРИЧИНЕНОГО ВІЙНОЮ В УКРАЇНІ, НА ЯКІСТЬ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Постійний стрес і тривога стали супутниками життя населення України. За останній рік у пошуках кращої долі, тікаючи від війни, за межі країни виїхало приблизно 8 мільйонів українців (серед них молодь і діти), а деякі люди переїхали в інші регіони, залишившись в Україні. У зв'язку з цим виникають різні проблеми, починаючи від пошуку житла до працевлаштування, а подекуди й соціальної адаптації, що в сукупності зумовлює психічне перенапруження. Метою цього дослідження є визначення впливу постійного психоемоційного напруження, спричиненого війною в Україні, на якість освітнього процесу в закладах вищої та фахової передвищої освіти. У дослідженні взяли участь 43 респонденти, серед яких були здобувачі освіти та викладачі Харківського національного медичного університету (далі – ХНМУ) та медичного коледжу ХНМУ. Опитування проведено за допомогою спеціальних опитувальників, поширених за допомогою Google forms в соціальних мережах Viber, Telegram. На основі

²⁴©Кузнецова Мілена (Kuznetsova Milena)

²⁵©Кузнецова Ірина (Kuznetsova Irina)